

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Cene inseratov:

Enostopenjske politike vrsta mali
oglas po Din 1-50 in Din 2-
veliki oglas na 45 mm vi-
šine po Din 2-50, posilna itd.
po Din 4-
Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Postnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev 7563, praške in dunaj 24.797.

Skledolizniki.

Ko so bivši avstrijski vladi začela po-
jemati moralna sredstva, da svoje osamo-
sveščajoče se narode kroti in k monarhiji
priklene, je začela snovati nekakšne guver-
nementalne, avstrijskantske stranke. V Tr-
stu so Lahi tej stranki nadeli skrajno zna-
čilno ime: leccapiattini, to je, skledolizniki.
Obstojale so te »stranke« iz hofratov, od
vlade odvisnega uradništva in iz dela pri-
dobitnih krogov, ki so vlado rabili za svoje
kupčije. Te avstrijskantske stranke so
predstavljale višek politične nemorale. Do-
čim je njihov namen bil edino ta, da dajo
vsaj navidezno zaslobo reakcionarnemu
režimu, so nazunaj hlinile narodno in so-
cialno pravičnost ter gospodarsko blago-
stanje prebivalstva. Medtem pa so cesarski
namestniki kot dejanski šefi avstrijskants-
skih podružnic kupovali duše, podeljevali
koncesije in korumpirali ljudi, da izvajajo
režimsko politiko. Zdravi narodni sloji
ljudstva so pa to dobro razumeli in mani-
festacije »leccapiattinov« kvitirali s primer-
nim preziranjem, dokler se ni ta avstrija-
kantska politika sesula v vihuri svetovne
vojne v nič.

Dočim pa so avstrijski birokrati pod
vplivom plemiških fevdalnih tradicij pri tej
svoji politiki varovali vsegdar prilične zu-
nanje forme in se tudi drugače niso upali
iti naravnost proti pisanemu zakonu, je
Tisza na Ogrskem delal drugače. Temu je
bil zakon zadnja skrb, če je hotel doseči
svoje namene; imel je vedno na razpolago
ne-zakon, ex-lex. Če ni mogel naprej z
zakonom, je pa delal z bajoneti, alkoholom,
golaznenjem in denarjem. Kupil si je Hrvate:
Khu na Rauche, Cuvaje; kupil je Srba
Djunajerskega, kupoval je Slovence in Ro-
mune, vsakega, kdor je bil napredaj. Kdor
pa ni pariral, je romal v ječo ali pa so ga
drugače fizično in moralno uničili. Ta Tisza
je bil učitelj tako hrvatskim in srbskim de-
mokratom kakor radikalom.

Po vzorcu avstrijske avstrijskantske
in Tiszine mažaronske stranke so srbski ra-
dikali z denarjem ustanovili svoje filijale
v prečanskih krajih. Pokrajinski name-
stniki, oziroma veliki župani in okrajni gla-
vni, so njeni »Einpeitscheffji«, kakor se
oficijelno taki ljudje imenujejo na Angle-
škem. Uradniki se v te radikalne filijale
pod pritiskom materialnih razmer, z obljub-
ami in grožnjami komandirajo; pridružijo
se jim prostovoljno stremuhi in špe-
culanti ter druge vrste moralno defektne
človeške blage. Saj so po vojni taki ele-
menti zrastle iz tal kakor gobe po dežju.
In kakor se pustolovec oblači kot gentle-
man, tako ti ljudje paradiirajo okoli z »naj-
modernejšim političnim in socialnim pro-
gramom«. Čisto tako kakor avstrijski »lec-
capiattini«.

V zadnjih številkah svojih »Jutranjih
Novosti« so ti skledolizniki celo iznašli, da
je radikalna stranka najnaprednejša soci-
alna stranka v Jugoslaviji! Ona simpatizira
z uradniki, s stavkajočimi rudarji, z vsemi
ponižanimi in razžaljenimi. Tako se la-
jejo prodanci tistega režima, ki je protiza-
konito mobiliziral železničarje in južno že-
leznično militariziral, ki je poslal v Trbov-
je in Kočevje cele kompanije orožnikov in
ki grozi delavcem, da jih kapitalističnim
družbam izroči na milost in nemilost ter
po zakonu o zaščiti države izstrada. To si
družbe trditelj pristaši one vlade, ki je vsem
uradnikom obesila na usta nagobčnik s
4, če bi si upali imeti svoje lastno poli-
tično mišljenje, in ki je uradnike proletar-
izirala, da lažje z njimi pomete, jih redu-
cira, disciplinira in se z njimi igra. To pi-
šejo ljudje, kateri prisegajo na voditelje v
Belgradu, ki se kopljejo v prigoljufanih mi-
nistrskih in ki so uvedli tako reakcijo, ka-
kaj ni enake v celi Evropi.

Res, ogabno službo opravljajo naši slo-
venski »leccapiattini«. Toda naj se ne va-
lja o čuvstvih celega poštenega prebival-
stva, ki gleda nanje tako, kakor je gledalo
na svoječasne avstrijskantske, mažarone in
podobne lakaje korumpiranega in korum-
pacijskega režima. Zadelo jih bo ob svojem
su tuji enaka usoda.

Vest o Radićevem odhodu v inozemstvo uradno potrjena.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Vesti o
Radićevem odhodu iz države so vzbudile
v belgrajskih političnih krogih veliko sen-
zacijo. Dokler te vesti uradno še niso bile
potrjene, so jih večinoma smatrali za ne-
resnične. Danes popoldne pa je izjavil mi-
nister notranjih zadev časnikarjem, da so
vesti o Radićevem odhodu iz države res-
nične.

Uradna izjava pravi, da je Radić za-
pustil naše državno ozemlje že v noči od
22. na 23. preteklega meseca. Preko Dra-
ve se je prepeljal s čolnom, in sicer pri
vasi Lovrenčak. Odpotoval je najprej v
Pešto, kjer se je mudil dva dni. Iz Pešte
je krenil najprej na Dunaj, od tam pa v
Trst. S kom se je sešel, vladi še ni znano.
Izgleda, da Radić ni odšel iz Trsta v Rim,
ker je svoje posle s fašisti lahko dovršil
v Trstu. Verjetno je, da se je iz Trsta obr-
nil v London, toda o vsem njegovem potu
se ne ve nič točnega.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Po seji mi-
nistrskega sveta je vaš dopisnik znova
vprašal ministra notranjih zadev, kaj je z
Radićem. Minister je odgovoril, da je Ra-
dić odšel, a vlada ne ve kam. — Neki
drugi minister pa je rekel: »Hvalabogu,
Radića smo se otesli! On je naše ozemlje
zapustil in nam se ni več treba brigati
zanj.« — Ta odgovor aktivnega ministra
je naš dopisnik sporočil nekim parlamen-
tarcem, ki so zopet mnenja, da so na Ra-

KJE JE G. PAŠIĆ.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) V zvezi z
vestmi o tajinstvenem odhodu Radićevem
iz države je značilno, da v Belgradu nihče
ne ve, niti ministrsko predsedništvo, niti
vnanji urad niti minister notranjih zadev,
kje da se pravzaprav nahaja Pašić. Z
ene strani so zatrjevali, da je na Bledu,
z druge pa so javili že njegovo bivanje v
Lausanni. Danes so poročali, da se razgo-
varja v Karlovih varih s češkim ministr-
skim predsednikom Švehlo in z drugimi če-
škimi politiki. »Presbiero« pa javlja danes,
da se mudi Pašić v kopališču Aix-les-bains.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Danes od
4. ure do pol osmih zvečer je trajal mini-
strski svet, ki se je obširno bavil z Radiće-
vim odhodom in z njegovim potovanjem.
Razun izjave ministra Vujičića (ki je objav-
ljena na drugem mestu), ni dal nihče iz-
med ministrov nikakega odgovora na vpra-
šanja, tičočna se Radića. Prevladoval je vtis,
da taka vprašanja ministrom niso prijetna
in mnogi smatrajo, da ministri sami ne ver-
jamejo mnogo poročilom ministra notranjih
zadev.

Nasilne volitve v Južni Srbiji.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Demokrat-
ski klub je danes izročil po svojem pred-
sedniku Davidoviću ministru Vujičiću
oster protest proti nasilju, ki ga vrši ra-
dikalna vlada nad demokrati v Južni Sr-
biji ob priliki občinskih volitev.

MINISTRSTVO ZA PRESKRBO RADI-
KALOV.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Minister
za agrarno reformo Simonović je danes
sprejel večje število časnikarjev, katerim
je podal daljše pojasnilo o stanju raznih
del v ministrstvu za agrarno reformo. Iz
ministrovih pojasnil je razvidno, da to mi-
nistrstvo doslej sploh še nič delalo ni in
tudi ni moglo delati, ker še danes nima
potrebnih statističnih podatkov.

CARINA NA PŠENICO SE ZNIŽA.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Na današ-
nji seji je ministrski svet sklenil znižati ca-
rino na pšenico. Končnoveljavno bo o tej
zadevi sklepal ekonomsko-finančni komite
ministrov.

Poravnajte naročnino!

dićevem odhodu radikali zelo zainteresirani
in da Radić ni odšel iz dežele brez znanja
in vednosti radikalnih voditeljev. Z druge
strani pa zopet zatrjujejo, da se bo Radić
sešel nekje z Nikolo Pašićem. V radikal-
nih vrstah vlada velika nervoza, da Radić
ne bi prišel v stik z angleškimi političnimi
krogi, katere bi informiral o resničnem
političnem položaju v naši državi.

Zagreb, 10. avgusta. (Izv.) V vrstah
HRSS zatrjujejo splošno, da je Radić do-
ma in da potuje od vasi do vasi.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Ministrstvo
vnanjih zadev je dobilo brzojavko z Duna-
ja od našega poslanika Popovića, da se na-
haja Radić na Dunaju.

Belgrad, 10. avgusta. (Izv.) Povodom
vesti o Radićevem begu so demokrati
krogi začeli širiti vest, da je Radić ubit in
da vse vesti, ki se sedaj širijo o njegovem
begu, imajo le namen prikriti sled. Radikali
so Radića zvabili preko meje in ga dali na-
to ubiti. (Te vesti so brez dvoma prosto
izmišljene.)

IZJAVA DR. KRNJEVIĆA O RADIĆU.

Zagreb, 10. avgusta. (Izv.) Dr. Krnje-
vić, o katerem so trdili, da spremlja Ra-
dića na njegovem potovanju, je danes v
Zagrebu izjavil na vprašanje, kje da je
Radić, da se Radić nahaja na Hrvatskem
na agitaciji. Na vprašanje pa, kje je Pa-
šić, je dr. Krnjević zagonetno molčal.

Zastoj banknotnega tiska v
Berolinu. — Demonstracije in
štrajki. — Zastoj prometa.

Berlin, 10. avg. (Izv.) Vsled splošne
stavke tiskarjev je danes dopoldne držav-
na banka za dve uri morala ustaviti tisk
papirnatega denarja. Ko se je ob 10 do-
poldne za to izvedelo, je občinstvo nava-
lilo na banke, ki so pa svojo zalogo bank-
not kmalu izdale. Vsled tega je na tisoče
bančnih selov oblegalo državno banko, tako
da je morala policija peš in na konjih ulico
izprazniti. Ker veliki obrati niso imeli de-
narja, so izdali denar za silo in prosili tr-
govce, da ga sprejmejo. Nato je državna
tiskarna zopet začela tiskati denar. Izmed
listov je zvečer izšel »Vorwärts«, ki se je
prodajal za 10.000 mark številka.

Berlin, 10. avg. (Izv.) Vsled pomanj-
kanja banknot je v mnogih mestih prišlo
do velikih demonstracij in štrajkov. Zlasti
velike so bile demonstracije v Aachenu,
pa tudi v okolici Berlina. V velikih kovin-
skih obratih v Berlinu je prišlo do jako vi-
harnih prizorov, ker so delavci zahtevali
predumov, preden zopet začno delo.

Hamburg, 10. (Izv.) V vseh velikih
ladjedelnih delo popolnoma počiva.

Berlin, 10. (Izv.) Ker so delavci v že-
lezniških delavnicah na štetinskem kolo-
dvoru prekinili delo, je nastal na severnih
progah v prometu zastoj in se več vlakov
ni moglo odpraviti.

PREPOVED IZVOZA MARK.

BERLIN, 10. avgusta. (Izv.) Nemška
vlada je prepovedala izvoz mark. Dovolje-
no je poslati v inozemstvo nemških mark
le v vrednosti do 10 funtov šterlingov.

Pred angleškim odgovorom
Franciji.

London, 10. avgusta. (Izv.) Ministrski
svet si je glede odgovora Franciji v glav-
nem edin. Poučeni krogi smatrajo, da an-
gleška vlada na odpis medzavezniških dol-
gov ne bo pristala, dokler se ne uredi re-
paracijsko vprašanje in vprašanje Po-
ruhrja.

London, 10. avgusta. (Izv.) Lord Cur-
zon odpotuje danes v Pariz, odkoder odide
v kopališče Baguoles v okrožju Orne na
zdravljenje. S Poincaréjem se ne bo sestal.

Pariz, 10. avgusta. (Izv.) Danes do-
poldne je zasedal ministrski svet pod pred-

sedstvom Poincaréja, ki je na seji poročal
o vnanje političnem položaju.

London, 10. avgusta. (Izv.) Plenarni
seji kabineta je prisostvoval tudi lord Ce-
cil, ki se je bil pravkar vrnil iz Pariza,
kjer je imel več razgovorov s predsednikom
republike Millerandom. Pred začetkom seje
kabineta je o poteku svojih razgovorov v
Parizu informiral Baldwin.

London, 10. avgusta. (Izv.) Reuter jav-
lja: Danes dopoldne je razpravljal ministr-
ski svet o načrtu odgovora na francosko in
belgijsko noto. Do končnoveljavne odločit-
ve še ni prišlo, ampak bodo potrebne še
ena ali dve seji kabineta, da se besedilo
odgovora ugotovi.

PROTI SLOVASKEMU POLITIKU.

Praga, 10. (Izv.) Policija je izdala pro-
ti slovaškemu voditelju Duka, ki v inozem-
stvu vodi protidržavno propagando, tiralico.

Grška vlada dementira.

Pariz, 10. (Izv.) Grško poslaništvo
energično dementira, da bi v Grčiji obsto-
jalo kakšno revolucionarno gibanje.

Ekspedicija na Kitajsko.

Pariz, 10. avgusta. (Izv.) Kakor javlja
»Liberté«, vlada na Kitajskem popolna
anarhija. Evropske države bodo bržkone
prisiljene, da odpošljejo v kitajske vode
svoje vojne ladje. Take ekspedicije bi se
udeležila tudi Francija z 2 križarkama.

Zastoj civilnih pravnih pri
zbornih sodiščih.

Narodni poslanec I. Vesenjaj in to-
variši so stavili na g. dr. Laza Markovića, mi-
nistra za pravosodje, v zadevi zastoja civilnih
pravnih pri zbornih sodiščih dne 22. julija sle-
deče vprašanje:

Gospod minister! Pri takojimenovanih ko-
legialnih sodiščih je v Sloveniji nastal velik
zastoj. Kakor slišim, kolegialna sodišča pri
najboljši volji dela ne morejo več zmagovati
in pravne zadeve ostajajo nerešene mnogo
mescev, a prišlo bo do tega, da ne bodo re-
šene tudi cela leta. Kakor izvem, naraste vsa-
ko leto število civilnopravnih poslov za nad
200 odstotkov. Pod temi okolnostmi trpi ugled
našega pravosodja, trpi splošno gospodarstvo,
ki zastoj pričakuje istega poslovanja in s
tem svojega razvoja, kakor je bilo to dosedaj.
Kolegialna sodišča so torej preobložena, na-
sprotno pa okrajna sodišča v civilnopravnih
zadevah niso tako zaposlena, da bi bile moči
primerno izrabljene.

Porast civilnopravnih poslov ne odgo-
varja normalni porasti, temveč je posledica
devalvacije našega denarja in sedanjih določb
civilnopravnih zakonov glede pristojnosti v
vrednostnih pravnih, ker te ne odgovarjajo
več sedanjemu devalviranemu denarju.

Že Narodna banka v Ljubljani je pre-
maknila z naredbi poverjeništvu za pravosod-
je z dne 27. avgusta 1919, št. 659/19, za vred-
nostno podpodnost tako, da je podpodnost
okrajnih sodišč razširila na dvakratno
številčno vrednost. Z naredbi ministrstva
pravde z dne 12. februarja 1920 o olajšavi v
sodnem postopanju se je razširila pristojnost
okrajnih sodišč na vrednost 1000 Din in pri-
stojnost sodnikov poedincev pri zbornih so-
diščih na 5000 Din.

Navedene navedbe so odgovarjale takrat-
nim tožnim prilikam, da so vpostavile pri-
bližno predvojno kompetenco. Toda vrednost
našega denarja je od tega časa močno padla
in tako prihajajo zadeve, ki so se smatrale
prej kot bagatelne, za katere je celo pred-
pisan poseben enostaven postopek —
100 K predvojnih — sedaj že pred poedinca
največkrat celo pred senat zbornih sodišč.

In posledica?!

1. V zadevah, kjer je bil prej zaposlen in
je odločeval en sam sodnik pri okrajnem so-
dišču, odločuje sedaj kolegialni sod treh
sodnikov. To je trošenje energije in potrata
sodne uprave.

2. Še večjo škodo, kakor država, pa ima-
jo interesirane stranke, kaiti zastopstvo pri
okrajnih sodiščih po advokatih ni obvezno,
stranke torej zamorejo opraviti pred sodni-
kom svojo zadevo brez dražega advokata, pri
okrajnih sodiščih pa morajo imeti advokata.

Stranke so povrh primorane, da iščejo svoje pravo pri mnogo bolj oddaljenih okrožnih sodiščih. (Tako n. pr. morajo iz Slov. goric, iz Koroške in iz Prekmurja v Maribor?) Sem-kaj seveda morajo potem tudi priče. Tako nastanejo tudi za stranko neprimerno visoki stroški vsled obligatnega zastopanja po advokatih, vsled zamude časa strank in priče in potratne delovne sile sodnikov. Manj premožne stranke se vsled teh okoliščin sploh ne upajo, odnosno ne morejo posluževati pravnih lekov.

Iz navedenega je jasno, da je nujno potrebno, da se kompetenca okrajnih sodišč izdatno razširi, in sicer vsaj do 20.000 Din, ter se izrabi čim bolj pri nas že z novelo z dne 1. junija 1914, šev. 118, drž. zak. vpeljami ter tudi v Bosni, Vojvodini in Srbiji obstoječi sistem sodnika poedinca pri zbornih sodiščih in se njegova kompetenca razširi na vrednost do 100.000 Din.

Kakor čujem, je oddelek pravosodnega ministrstva za Slovenijo v Ljubljani že zbral statistiko za novo, potrebno novelo o olajšavah v sodnem postopku, toda neznan mi je, ali je ta predlog že tukaj. Zato vprašam:

1. Ali so Vam, gospod minister, vsa ta navedena dejstva znana?

2. Ali hočete v svrhu boljše in točnejše funkcioniranja pravosodja, v svrhu zmanjšanja stroškov za državo in zasebnike nujnim potom predložiti in dati obravnavati narodni skupščini zahtevano novelo?

Prosim ustmenega odgovora v narodni skupščini.

Belgrad, dne 22. julija 1923.

Seja višjega šolskega sveta

dne 9. avgusta.

Navzoči so bili vsi člani razen zastopnika zdravstvenega odseka. Starše je zastopal g. Stane Vidmar, ki ni bil izvoljen v občinskem odboru mesta Ljubljane. Ker pa pravi postava, da zastopnika staršev voli občinski odbor ljubljanski in je ta že davno izvolil dr. Gosarja, je naše mnenje, da so tisti sklepi višj. šolskega sveta, ki so bili na tej seji storjeni z večino, pri kateri je odločil glas g. Vidmarja, neveljavni. Vprašanje, kdo je pravi zastopnik staršev v višjem šol. svetu, leži sedaj še nerešeno v Belgradu, kjer si niso prav na jasno, katero ministrstvo je zanj kompetentno ali prosvetno, ali za notranje stvari.

V predsedstvenem poročilu je poročal dr. Beuk, kake skrbi dela šolski upravi namestitvev letošnjih učiteljskih abiturientov, katerih število presega 200. Na konferenci okrajn. šol. nadzornikov se je sklenilo, naj se odpusti večje število pomožnih učiteljev. Dalje se bodo pozvali učitelji brez stalnega mesta, naj si iščejo službe v tistih krajih Slovenije, kjer do sedaj ni bilo učiteljev. Upa, da bodo vsi dobili službe. Med sejo se je tudi omenjalo, da bo veliko število doslužnih učnih moči prosilo za pokoj, takoj ko stopi v veljavo službena pragmatika. — Osnovna šola se začne 1. sept. na deželi in po mestih: 1. in 2. bo vpisovanje, 3. sv. maša, 4. redni pouk. Meščanske in srednje šole se začno tudi 1. septembra, pa bodo imele do 10. septembra ponavljalne izpite in šele po tem terminu sv. mašo in redno šolo.

Kanonik Nadrah opozori g. predsednika, da pridejo sedaj v šolo otroci iz vojnih let in bo za polovico manj učencev. Dr. Beuk izjavi, da se bodo ta leta vsi razredi ukinili, ki bodo imeli premalo učencev, oziroma da se bodo

strnili. — Ravnatelj Tomažič opozori na obmejne šole, za katere treba pravočasno preskrbeti dobrih učiteljev.

Višji šol. nadzornik Gangl je poročal o oddaji razpisanih služb na osnovnih šolah na Kranjskem. Za več mest je bil samo po en prosilec (prosilka), za 21 mest pa ni bilo sploh nobenega.

Predlogi za oddajo učnih mest so bili povsem utemeljeni in so se sprejeli skoro vsi brez debate.

Nadzornik za srednje šole dr. Poljanec je poročal o oddaji nekaterih služb na meščanskih šolah. Za večino razpisanih mest ni bilo prosilcev. G. referent je pripomnil, da bi se več učiteljev rado pripravljalo za meščanskošolske izpite, pa ni denarja, da bi se zanje mogel prirediti tako potrební tečaj.

Nadzornik za srednje šole Wester je najprej kratko poročal o uspehih zrelostnih izpitov na srednjih šolah. Pri tem poročilu se je zopet razvil razgovor o učiteljskem naraščanju. Ko bodo v jeseni končani ponavljalni izpiti, jih bo okoli 240, in sicer učiteljev 60, učiteljic pa 180. Kam z njimi? V Srbiji je še veliko služb na razpolago, pa se tam zahteva zrelostna skušnja iz srbskega jezika in srbske literature. Lažje bo dobiti službo v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Upokojiti doslužene učne moči je za sedaj nemogoče, ker je v ta namen le še 3000 Din na razpolago.

Dalje je g. Wester poročal o nekaterih izključitvah učencev srednjih šol. Pri sedanjih nezdravih socialnih razmerah se mora število težkih disciplinarnih prestopkov pri dijakih imenovati majhno. Profesorji nastopajo zoper take garjeve ovce z vso odločnostjo, kar je popolnoma pravilno. »Immedicabile vulnus ense recidendum est, ne pars sincera trahatur.«

Višji šolski nadzornik Gabršek je poročal o oddaji učiteljskih služb na Štajerskem in je bilo oddanih več službenih mest. Zadnja točka njegovega referata se bile velike počitnice za osnovne šole na Štajerskem. Tam so imeli do najnovjšega časa velike počitnice septembra in oktobra, julija in avgusta pa šolo. Višji šol. svet pa hoče počitnice v vsej Sloveniji izenačiti. Zoper to naredbo so poslali Štajerci celo kopico ugovorov. Na seji se je posebno poudarjalo, da so na Dolenjskem iste razmere kakor na Štajerskem, in če so na Dolenjskem zadovoljni s počitnicami meseca julija in avgusta, zakaj bi to za Štajersko ne bilo prav? Sklenilo se je: 1. Naredba glede počitnic ostane. 2. Ugovori se predlože višji inštanci. 3. Meseca septembra in oktobra se bodo dovoljevale učencem glede obiska šole polajšave, če bodo pri delu potrebni.

Okrajni glavar dr. Karlin je poročal o nekaterih disciplinarnih zadevah. Razprava o teh stvareh ni za javnost. Nekaj pa moram omeniti ob tej priliki. Opetovano se je že razpravljalo o učiteljskih-nezakonskih materah in so nekateri člani višjega šolskega sveta pri tem izjavili, da je to za kvalifikacijo učiteljice brezpomembna, čisto osebna zadeva, in da to ne more biti vzrok za premeščenje. Saj je res, da so take nesrečnice vredne pomilovanja, toda učna oseba je luč, ki je visoko na svetilniku, in gorje narodu in mladini, če jim svetli taka svetloba. Saj ne zahtevamo, da bi take osebe obsojali na grmado, ampak predstavijo naj se v kraj, kjer jih ljudje ne poznajo. Odločno protestiramo proti

temu, da bi višji šolski svet zagovarjal moralno takoimenovane svobodne ljubezni.

Vladni tajnik dr. Majcen je imel pripravljenih 16 predlogov za upokojitve, pa se je ta zadeva odložila, ker je mogoče, da bo upokojitve meseca oktobra, ko stopi v veljavo službena pragmatika, prinesla upokojencem več ugodnosti. Poročal je med drugim tudi o mišernem stanju nekaterih meščanskih šol in so se napravili sledeči sklepi: 1. Novi razredi na meščanskih šolah se bodo odvijali in nova učna mesta sistemizirala le tedaj, če bo kritje zanje že dovoljeno. 2. Če se za 1. razred ne oglasi 20 učencev (učenč) in za 4. razred 15, se ta dva razreda ukineta, oziroma ne odvijata. 3. V prihodnje se bodo odvijale nove meščanske šole šele potem, ko bodo vzdrževalci pripravili vse potrebne šolske prostore in stanovanja za vse učne osebe.

V. Katol. shod v Ljubljani.

25.—28. avgusta 1923.

Zigovanje izkaznic kot potrdilo udeležbe se bo vršilo le v Ljubljani, in sicer vse dni kat. shoda, t. j. od 25. do 28. avg. in sicer na 25 prostorih, ki bodo pravočasno objavljeni. Ker se vrši shod v Ljubljani, nimamo izkaznic samo na Brezje in jih tam ne bomo žigovali. Romarji, ki gredo v petek ali soboto na Brezje, bodo dobili žig na izkaznici po povratku na kat. shod v Ljubljani.

V Ljubljani in okolici, odkoder udeleženci ne reflektirajo na železniške vlake in prenočišča, se lahko prodajajo izkaznice še do kat. shoda.

Telovadci in telovadke gredo lahko na Brezje z 10 Din izkaznico z žigom »telovadci«, seveda če bo to mogoče radi sobotnih tekem in skušnje za javno telovadbo.

Glede posebnih vlakov odgovorjamo na vsa različna vprašanja, da bo prihodnji teden objavljen točen vozni red, odkod in kdaj bodo vozili.

Komisija za olupšavo se prav pridno giblje. Prevzela je skrb, da v okviru skromne vsote, ki jo je dovolil v ta namen pripravljali odbor in s pomočjo požrtvovalnih misliljenikov zlasti iz ljubljanske okolice okraši prostor sv. maše in slavnostnega zborovanja na Kongres. trgu, prostore pred ljubljanskimi kolodvori in dvorano slavnostnih zborovanj v Unionu. Za okrasitev potrebuje posebno veliko število mlajev in vencev. Mnogo župnij iz ljubljanske okolice kakor Ježica, Vič, Dobrova, Černuče, St. Jakob, Devica Marija v Polju, Sora, se je že odzvalo s precejšnjim številom mlajev; od drugih pričakujemo, da ne bodo zaostale. Komisija namerava postaviti na Kongresnem trgu v zgornji polovici mogočen oltar. Stal bo pod stopnjicami, oddaljen od njih za toliko, da bo na stopnjicah in najbližji njihovi okolici prostora za 1200 pevcev, kolikor se jih je doslej priglasilo; pričakuje se jih pa še več. Blizu oltarja bo postavljena tribuna za slavnostna govornika in loža za odlične goste.

Angleški katoliški shod.

Od 5. do 7. avgusta se je vršil v Birminghamu nacionalni kongres angleških katoličanov. Kongres je zbudil občo pozornost in so tudi »Times« prinašale obširna poročila o njem. Kar se zunanje prireditve tiče, je bil interesanten sprevid 4000 otrok, na katere je imel pred mestno hišo nagovor kardinal Bourne.

Na dnevnem redu kongresa je bil predvsem vprašanje izobrazbe katoliškega inteligentnega naraščaja. Svojas sta bili stari nacionalni univerzi v Cambridgeu in Oxfordu katoličanom zaprti. Zdaj pa, ko je ta ovira padla, obstoja nova težava, da ti univerzi ne moreta podeliti diplom za bogoslovje, modroslovje in pravo, ki bi jih katoliška cerkev mogla priznati. Vsled tega morajo angleški katoliški duhovniki in laiki tudi še danes hoditi na predmete študirat v Rim, Pariz, Lovan, Freiburg in Inomost. Posebna katoliška univerza se ne da lahko ustanoviti. Zato je katoliški shod na predlog kardinala Bourne sklenil, da se začne delati na to, da se ustanovi filozofska in bogoslovna stolica na oxfordski in kambridski univerzi. Treba bo predvsem zbrati ustanovni kapital 100.000 funtov sterlingov.

Druugo važno vprašanje, o katerem se je razpravljalo, je vprašanje politične organizacije angleških katoličanov. Tako poročevalec Burns kakor kardinal Bourne sta se odločno izjavila proti ustvaritvi katoliške politične stranke. Opozarjala sta na nevarnost, da bo morala katoliška cerkev nositi odgovornost za napake stranke. Izpovedanje katoliške vere ne vključuje edinstvenega naziranja v političnih zadevah. Sicer pa v Angliji ni protiverstnih strank. Katoličani se dejansko brez škod za svojo vest nahajajo v vseh treh angleških političnih strankah: v konservativni, liberalni in delavski. Mnenje referenta je splošno odobril.

Velik del kongresa je bil posvečen šolskemu vprašanju. Naglašala se je potreba še bolj gojiti in pospeševati zasebno katoliško šolstvo.

Iz zunanje politike.

* **Politične smernice Zedinjenih držav** «United Press» poroča, da se da politični novega predsednika Zedinjenih držav označiti v sledečih 6 točkah: 1. Amerika ne pristopi k Društvu narodov, 2. Amerika ne stopi haaškemu mirovnemu razsodišču po pogojem, da se tega pristopa ne sme izmahniti kot priznanje Društva narodov, 3. zavezniki morajo Ameriki svoje dolgeve plačati pod jasnimi pogoji, 4. Amerika se ne bo vmešavala v ruhrsko vprašanje, tudi če bi bila pozvana, 5. vpostaviti hoče normalne razmere, Mehiko in 6. točno izvrševanje prepovedi točenja alkoholnih pijač.

* **Francija in Rusija.** V Rusijo je odpotoval senator de Monzie. Pred odhodom je imel daljši razgovor z Poincaréjem. Senator ima baje tajno politično in gospodarsko misijo.

* **Predsednik nove turške narodne skupščine** bo brez dvoma zopet Kemalpaša. Novoizvoljena skupščina se sestane danes. Šteje 280 poslancev, med temi večina pristašev Kemalpaše.

Politične vesti.

* **Namen Pašičevega potovanja** v zapad. Spočetka je bilo rečeno, da potuje Pašić v Pariz, da pripravi vse potrebno za oficilen obisk našega kralja v Parizu v prihodnje leto. S tem v zvezi bi bila tudi gotova politična pogajanja in sondiranje. Sedaj pa poročajo, da ima Pašičevo potovanje tudi namen, da potrka na vrata velikih zapadno-evropskih finančnikov za radi naše finančne obnove. — Prej, dokle je obstojala še caristična Rusija, je imel Pašić s posojili lahko delo. Danes je pa nekoliko težje.

Dr. J. Mal:

Knežji kmet — plemičar.

Letos, ko se obnavlja trinajstič stoletni spomin mogočne Samove državne tvorbe, ki smo ji bili priključeni tudi mi Slovenci, obhajamo še posebni spominski dan nekdanje politične svobode karantanskih Slovencev. Začetkom prejšnjega meseca (5. junija) je namreč minulo sto let, odkar je izumrl znameniti rod vojvodskega kmeta blažnjevaškega, v čigar rodovini se je podedovala pravica ustoličiti koroškega vojvode.

Ko so pred 100 leti pri celovških mestnih vratih prevzemali okoličanski kmetje mrtvo truplo zadnjega knežjega kmeta Jožefa, da je poneso in spremijo k večnemu počitku, so se pač sami dobro zavedali važnosti trenutka, s katerim je temina groba končala verigo zgodovinskih dogodkov, ki jim je vtisnil pečat samobitnosti baš vojvodski kmet kot njihov posebejen reprezentant. Temina groba ob sklepu verige in temina sive, skoroda neprodne davnine ob njenem početu!

Kajti nimamo listin in nimamo pisanih poročil, ki bi nam nedvomno pojasnjevala, kdaj in kako je nastal v svoji samonikli izvornosti pozornost vzbujajoči obred vmeščanja karantanskega vojvode. Starejši od listin in zapisanih sporočil pa so navade in običaji, ki spremljajo tudi narode od zibel njihove mladosti dalje in se ohranjajo v živem izročilu nespremenjeni od roda do roda. In sliko takih iz davnine prevzetih in ohranjenih pravnih uredb in običajev nam je podal srednjeveški

kopist, ki je kodificiranemu švabskemu običajnemu pravu pridal še poglavje »o pravicah koroškega vojvode«.

Ker smatram, da je obred v svojih zunanjih formah nam Slovincem tako dobro znan, da morem njegov opis izpustiti, zato naj na tem mestu na kratko karakteriziram samo pravno-politični pomen procedure, ki je v svojih posledicah vrgla na svet vojvodskega kmeta iz Blažnjevasi, prisodivši mu vlogo tistega, ki novonastopajočemu knezu simbolično izroča vso oblast v deželi.

Takozvani »Schwabenspiegel«, ki ugotavlja veljavnost še tekom XIII. stoletja na Koroškem običajnega prava glede izvolitve novega vojvode, predvideva za ta državnopravni akt oblike in postopek, ki je bil v navadi pri sodnih zborih, s tem razločkom seveda, da se tega zbora udeležijo svobodni prebivalci-kmetje vse h županskih okrožjih s svojimi župani ali — kakor jih naš vir imenuje — sodniki vred. Za voditelja tej deželni skupščini so si po prostem prevdaru izvolili izmed sebe — ne morda kakega plemiča — marveč tistega, ki se jim je zdel najprimernejši, najboljši in najmodrejši (waegst — best — witzigost).

Naloga tega voditelja je bila v tem, da je zbrane deželane v celoti in potem zopet vsakoterega za se povprašal, da li je predlagani vojvoda deželi in deželanom koristen in povšeč. In če so na tej skupščini zaključili, da jim ne ugaja, potem jim je moral nemški cesar poslati drugega gospoda in vojvodo. Če pa se je izkazalo, da je večini deželanov po godu, potem so ga slovesno sprejeli in v knež-

ko, narodno obleko preoblečenega ustoličili na knežjem kamenu, v slovenskih pesmih hvaleč in poveljujoč Stvarnika, da jim je dal gospodarja po njihovi želji in volji.

Iz vsega tega razvidimo, da voditelj zborovanja ni bil odločilen faktor: skupščina izbira in zavrača deželnega kneza, župan-sodnik sklicuje kot ljudski poverjenik v času, ko je dežela brez vojvode, veliko volivno skupščino, ji predseduje in jo vodi, v ostalem pa le razglša rezultate ljudskega posvetovanja. Ali takoj prihodnja dva vira iz naslednjega XIV. stoletja, ki govorita o tej stvari, namreč kronist Otakar in opat Janez Vetrinjski, nam slikata pravni položaj že v novi fazi razvoja.

Dočim namreč po Schwabenspieglu izbrani sodnik skliče »visoke in nizke« na zborovanje, na katerem so volivni akt tudi faktično izvrši s tem, da se proponirani vojvoda ali zavrne ali pa sprejme, če je zadostil nanj stavljenim zahtevam, je glasom teh mlajših poročil dejanska volitev odpadla; o kaki zavrnitvi vojvode ni več govora. Če Schwabenspiegel še predpostavlja, da mora novi deželni knez biti ljudstvu po volji (nuetz und guet), ker ga more sicer odkloniti, se ta prosta izbira v poznejši dobi zrcali edino le še v tem, da mora novi vojvoda zadostiti nekaterim nanj stavljenim vprašanjem: vse to pa je zgolj formalnega značaja, ker dobi vprašujoči kmet odgovor, kakršnega si želi, — vrhtega odgovarja mesto vojvode njegovo spremstvo. Kmet, ki je nekoč odvil volivno zborovanje, je bil torej že v XIV. stoletju le še formalni, nič več voljeni, marveč v eni rodovini dedovani reprezentant okrnjene ljudske samoodločbe: polastil se je knež-

jega kamna, ki ga po zadovoljivih odgovorih in pogojih prepusti novemu deželnemu oblastniku, ki pa je stoprv sedaj deležen vse zakonitih pravic (erre, wirdekait und recht) koroškega vojvode.

Toda kljub svoji poznejši večalimanj cetera monialni obliki je ustoličenje na knežjem kamnu ohranilo slejkoprej svojo državnopravno važnost ravno vsled tega, ker je bil obred kot častiljiv ostanek iz davnih dni in kot nanj znak svobodnega sporazuma in pogodbe med vladarjem in ljudstvom globoko zasidran v srcih množice.

Zlasti vse novonastopajoče vojvodske rodovine so htele, da se podvržejo temu običaju. Tako so se dali ustoličiti Sponhajmovi Otakar Češki, Majnhart Tirolski in leta 1333 se je požuril prvi Habsburžan Oton Veseli, da si pridobi podporo, naklonjenost in zvestost novih podložnikov, četudi se je njegovo viloško spremstvo zgražalo in muzalo nad neobito no proceduro. Njegov krvni naslednik Albrecht se je dal ustoličiti šele leta 1342, ko se začel bati, da mu mejni grof Braniborski, ki je imel za ženo Marjeto Koroško, ne bi vzdežele. V nedeljo »laetare«, 18. marca 1414, je kot zadnji dal ustoličiti vojvoda Ernest Zlezni.

Tako ukoreninjen je bil ta obred, da je moral Friderik IV. leta 1457. pri »vojvodskem kmetu« opravičiti radi opustitve, če se to ne strinja z njegovim cesarskim dostojanstvom. Slične reverze so izdali kmetu tudi nekateri naslednji vladarji. »Zadnji vitez Maks I. je obečal, da hoče sprejeti koroški fevd »von dem Pawern in Kärnten«, pa vse-

+ Tajnosti med radikali in SKS.

Kmetijski List» narahlo kritizira satoradikalno vladu, ker si je odkrito ne pa napadati. Že ve zakaj ne. Pa že sa poizkus pokazati radikalno stranko kot tisto, ki kot večinska stranka nosi odgovornost za vse delo sedanje samoradikalne vlade, je zadostoval, da so radikalne »Jutranje Novosti« zagrozile SKS s temi besedami: »Gospodje, ko vas kje srbji, praskajte se sami, ker ne bilo za vas koristno in prijetno, ko izvrši ta neprijetni posel kdo drugi, ki je sicer brez »razrednega prepričanja«, ki pa zna poskrbeti ne samo za meh in kratek čas, temveč tudi za jok in kripanje z zobmi.« To so precej huda amigavanja, na katere bo pa »Kmetijski List« kajpada molčal, zato bo pa nadaljeval svoje lažnive napade na poslanke Jugoslovanskega kluba. Ker mu je pri tem laganju že zmanjkala vsa sapa, je izmislil »moralni kvorum!« To je isto nove vrste kvorum, ki ga noben parlament ne pozna razun pri »Kmetijskem Listu«. Kvorum obstoja iz ene tretjine vseh prisotnih poslancev, je to kvantitativna, in nobena moralna količina. Vseh radikalov in z njimi glasujočih Turkov ter Nemcev pa je bilo ob prvih glasovanjih o uradniškem zakonu še kot ena tretjina in je vsled tega kapščina polnoveljavno o zakonu glasovala, tako da eksodus Jugoslovanskega kluba sprejetja tega zakona ne bi bil mogel preprečiti. »Moralni« kvorum je produkt pasje vročine v uredništvu Kmetijskega ključka. Enako vrednost imajo izvajanja Puceljevega glasila o Markovem protokolu. Pravi, da je SLS Markovim protokolom žrtvovala avtonomijo Slovenije, ki je bivšemu ministru g. Pucelju tako pri sreči, da jo je v časa svojega ministriovanja vedno z so ljutostjo pobijal. Res pa je, da SLS avtonomije Slovenije ni nikoli žrtvovala, ti je misli kdaj žrtvovati. Ona je v Markovem protokolu zahtevala, da se stvarjajo nujno potrebni predpogoji za avtonomijo, namreč poštena uprava v porazumu z izvoljenimi zastopniki ljudstva, ki bi storila vse potrebno za solidno izgradbo avtonomije, ne da bi mogla radikalna vlada tega dela svojevoljno preprečiti in onemogočiti. Da tukaj ni lo niti za osebo dr. Brejca niti kogaroli drugega, nego za stvar, to je iz protokola samega jasno razvidno. Ako bi prišli v upravo, še preden se doseže definitivni sporazum, do odločujoče besede zastopniki ljudstva, ki stoje eo ipso na avtonomističnem temelju, bi bilo korajeno vse, kar je za končno avtonomistično preuredbo države kot neobhodni predpogoj potrebno. Potem bi tudi radikali ne mogli več nazaj. Ker pa radikali teh predpogojev niso izpolnili, je SLS stranka napram njim ostala to, kar je bila, namreč odločna in neodjenljiva pozicija. Tega seveda »Kmetijski List« ne razume, ker sploh ne razume načelne politike, ampak le mešetarenje za oblast, kar je g. Pucelj v zadostni meri pokazal, ko je sedel z radikali v vladi in kar bi pokazal tudi danes, če bi še sedel v vladi; sicer pa g. Pucelj tudi v »opoziciji« ni nič boljši kakor prej v vladi. Saj je pri glasovanju o vojaškem zakonu pobegnil iz parlamenta, v »Kmetijskem Listu« je pa na potrpežljivem papirju grmel proti temu zakonu. Morda pa poredko »Jutranje Novosti«, zakaj?

»Sinovi sinje Krke«. Zelo malo jih je v Sloveniji, ki bi se pokazali jav-

no kot radikale. Večino tistih, ki ljubimkajo z radikalno velesrbsko stranko, je le še malo sram, kar jim štejemo še v dobro. Zato so pa glasnejši tisti, ki so pri zadnjih volitvah nastopili kot radikalni agitatorji, in ker ti nimajo nikogar za seboj, se delajo strašno važne, da bi s tem prikrili svojo maloštevilnost. V svojem glasilu poročajo, da so se 5. t. m. sešli v Novem mestu »predsedniki in podpredsedniki krajevnih organizacij v novomeškem srezu«, da sestavijo odbor. Modro so zamočali število navzočih in ne bomo se mnogo motili, če zapišemo, da so sestavili svoj »srezi« odbor iz samih takih veličin, predsednikov in podpredsednikov, katerih vsak predstavlja približno celo svojo krajevno organizacijo. Tem predsednikom in podpredsednikom je navdušeno govoril predsednik dr. Viktor Gregorič. Da bi pokazali radikalni gospodje, da imajo še druge titulare v svoji »slovenaški« organizaciji, sta poslala radikalskemu velezbodu v Novem mestu svoje pismene pozdrave g. dr. Niko Županič, minister n. r. in »glavni tajnik« Emil Stefanovič, ki je pozdravil predrage soradikale s temi le bombastičnimi besedami: »Ker se zborovanja ne morem osebno udeležiti, vas sinov sinje Krke najpriserneje pozdravljam in pozivam, pojdite v boj za dobrobit malega človeka (misli je brez dvoma na g. dr. Laz. Markoviča, op. ur.) v okvirju širokogrudnega programa naše stranke«. Ker pa on, g. Stefanovič namreč, ni mogel o se b n o na shod, je poslal nanj »delegata glavnega tajništva« g. Antona Podbevška, bivšega socialista, menda tudi kakega glavnega tajnika ali nekaj temu podobnega. Sklenili ti gospodje predsedniki, podpredsedniki, ministri, glavni tajniki in tajniki niso ničesar, samo zborovali so in govorili in svoje visoke pozdrave dali v časopisje, da bo svet bral njihove titulature in se divil radikalskim gospodom, ki tako širokogrudno skrbijo za malega človeka. G. Pašić jim bo pa že navil ušesa, da ga tako sijajno kopirajo, ker quod licet Jovi non licet bovi; vendar ne gre, da bi ministrskega predsednika oponašali in hodili v zeljnik njegovega predsedniškega dostojanstva krajevni predsedniki in podpredsedniki ali celo še kaki tajniki!

Dnevne novice.

— Shodi Kmetake zveze v kranjskem okraju. Prihodnjo nedeljo 12. avg. priredi Kmetaka zveza za kranjski okraj ob 7. uri zjutraj shod v Predvoru, ob 3. uri popoldne pa v Predsljah. Na obeh shodih bo poročal poslanec Brodar.

— Kjub terorizmu, ki ga je dosedaj ves čas stavke izvajalo rudniško ravnateljstvo, delavstvo popolnoma mirno stavka dalje, zaupajo svojim voditeljem. Imamo pa ne kaj stavkokazov; to so ženske, zaposlene na rudniku, katere je ravnateljstvo prisililo na delo in pa nekaj bogatih nemških okoliških kmetov, kateri — kakor se zdi — namenoma rušijo enotnost delavstva. Število stavkokazov pa v najkritičnejši dobi t. j. pretekli ponedeljek, ni presegalo števila 50 od 1100 zaposlenih delavcev. Zato se ubogi delavci kočevskega rudnika primer no zahvaljujejo »Jutru« za njegovo tendenciozno poročanje, ki nima drugega namena, kot škodovati njihovim interesom. Vsa pošteno misleča javnost je na strani trpinov, ki se ves čas stavke vzorno obnašajo.

neka analogon k bavarskim testes per aures tracti.

Najsi je nastal obred ustoličenja kadar koli, eno je gotovo, da ljudstvo, ki je nad temi svojimi državnopravnimi svetinjami čuvalo tako skrbno, da je njih odsvit z zadnjim žarkom dogorel šele začetkom XIX. stoletja, ni bilo usuznjeno od frankovsko-nemške države, ali da bi celo še preje bilo vedno robovalo in služilo le tujim oblastnikom. To naglašam posebi še raditega, ker bo po vseh znakih skušala Peiskerjeva teorija izvajati kmetiči značaj volvodske umešanja iz neke zmagovite revolucije kmetov proti vladajoči tujerodni kasti; za tako namišljeno odrešilno »revolucijo«, ki bi omogočala »logičen« razplet tega vprašanja, pa zgodovinski viri ne nudijo nikake ugodne podlage.

Kar tiče specialno posestva rodovine kmetov-plemičarjev, čije izmretje pred sto leti je dalo povod predležčim mojim razmotrivanjem, naj omenim, da je zadnji posestnik Jožef, ki je leta 1787. prevzel kmetijo po očetu Janezu, vsled slabe letine, vojske, živinske kuge in vremenskih nezdob bil prisiljen, da je leta 1801. zastavil posestvo, ki je po dolgih pravadah prišlo v roke dr. Adama Rabiča; pred svetovno vojsko je bil lastnik domovanja kmetija kmeta (Herzoghof) stotnik Rusin Ludomir vitez Zedurčowicz. Poslednji vojvodski kmet pa je, kot je uvodoma rečeno, umrl v Celovcu, kjer je imel malo hišico in koder so že pet let pred njim (1818) ponesli v grob njegovega edinca-dijaka enakega imena.

— o —

— Južna železnica. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani objavlja, da ne dajejo dosedanjih rezultati preiskave nikakega povoda k domnevanju, da je bil delni štrajk 8. t. m. povzročen v politične svrhe, ker so se udeležili stavke pripadniki vseh političnih strank. Koincidenca s stavko na Mažarskem more biti tudi le slučajna, ker so štrajkali na Mažarskem v prvi vrsti strojevodje, medtem ko niso štrajkali naši strojevodje in so se tudi že prej izjavili, da se stavke ne udeležijo. Sploh se pa ne more trditi, da je izbruhnil samo južno-železničarski štrajk, ker so ustavili delo mestoma tudi državni nameščenci, in ker niso stavkujoči stavili nikakih posebnih zahtev na upravo južne železnice.

— Uju (Udruženje jugoslovanskega učiteljstva) je jako užaljeno, ker smo zabeležili iz njegovega kongresa nekaj neustajljivih faktov. Če smo rekli, da je šel kongres mimo naše javnosti skoro neopaženo, smo konstatirali samo resnico, kajti razen režimovcev se za ta kongres ni brigala živa duša. Kongres tudi ni dal nobenih smernic in sredi široke vode fraz je plaval samo nekaj unitarnih, integralističnih centralističnih in antiklerikalnih ocvirkov, kakor je to pač pri vseh kongresih jugoslovanskega demokratskega učiteljstva navada. Česa bolj duhovitega gospodje sploh niso zmogli. Tudi ne vemo, čemu se Uju jezi, če smo poudarili njen podrepaški režimski značaj. Saj se iz sestave glavnega odbora vidi, da so v njem: izključno režimovci in niti enega antirežimskega Hrvata ali Slovenca ni; vrh tega je s štirimi izjemami ves 34članski odbor srbijanski. Kar se gosp. Obsta tiče, nam kaj malo imponira, če je podpredsednik češkoslovaške učiteljske zveze. Soditi po njegovem govoru, ne ve ta Obst premlevati drugega ko frazo o »klerikalni reakciji« in zato tudi njegova zveza ne bo veliko več vredna kot on. Uju naznanja, da nas bo zaradi naše notice zaželo v vseh srbskih, hrvatskih in čeških listih! To smo se smejali! Ubogo, domisljavo »Uju«!

— Is Novega mesta. V zadnjem času se plečejo v našem mestu zanimivi dogodki. Kandija z okolice je priklopljena Novemu mestu. Občinski odbor bo, kakor gredo govorice, razpuščen in za gerenta bo imenovan baje dosednji župan Karel Rozman, s čimer pa večina prebivalstva ni zadovoljna ter so se proti temu vložili protesti. Ko je dosednji občinski odbor zvedel, da zna biti razpuščen, je župan naglo sklical dne 29. 7. sejo, katere se je udeležilo izmed 23 odbornikov le 18. Pristaši uradniškega kluba se sej ne udeležujejo že nad pol leta in so podali tozadevno izjavo na pokrajinsko upravo v Ljubljani in na okrajno glavarstvo v Novem mestu, da se sej pod sedanjim županom ne bodo udeleževali. Na dnevnem redu je bila med drugim tudi prodaja občinskega zemljišča, ležečega ob okrajni cesti poleg realne gimnazije, obstoječega iz treh parcel in sicer, zemljiških parcel 295 in 296 k. o. Novo mesto, ki merita skupno 35 a 88 m² in stavbne parcele 363 v izmeri 2 a 13 : 2, na kateri stoji prijetna hiša, takozvana »Bevčeva vila«, v kateri prebivata dve stranki. To zemljišče naj bi se prodalo Sokolu v Novem mestu za 300.000 K. In res je 12 občinskih odbornikov glasovalo za prodajo za imenovani znesek, proti je bil edino občinski odbornik Mejak, ki je v svojem govoru obrazložil in utemeljeval pomisleke proti prodaji. Povdarjal je, da ne govori iz kakega nasprotstva proti prodaji, ampak le iz stvarnih razlogov. Predvsem je kupna cena nizka. Po večakih je ugotovljeno, da je zemljišče vredno 1.200.000 K, vsled česar bo občina oškodovana najmanj za 900.000 K. Nadalje ni smatral občinski odbor za kompetenten, da bi sklepal o odprodaji. Dne 14. 7. 1923 je bilo v U. l. razglašeno, da se priklopi Kandija z okolico mestni občini v Novem mestu in splošno se je govorilo, da se občinski odbor razpusti in postavi gerent. Seja je bila sklicana hitro. Poprej ni bilo nikake seje skozi 3 mesece. S prikloplitvijo Kandije k Novemu mestu je nastala razširjena občina, in pri odprodaji občinskega zemljišča bi morali sodočlovati tudi prebivalci priklopljenih delov. Od dneva razglasitve v U. l. ni občinski odbor kompetenten več sklepati o tako važnih gospodarskih vprašanjih. Poleg tega se je na zadnjem občnem zboru telovadno društvo Sokol izreklo proti nakupu tega zemljišča in je hotelo imeti drugo pripravnije zemljišče, dosedanje novomeško živinsko sejmišče. Stavbni oddelek za zidavo sokolskega doma v Novem mestu je na lastno pest, vsled novonastalih razmer sklenil, da se pogodi z mestno občino za odprodajo predmestnih zemljišč. Stavbni oddelek pa nikakor ni kompetenten in postaven kupec. K temu poročilu dodajemo, da ni o tako važnem predmetu sklepal niti finančni, niti gospodarski odsek, ampak se je zadeva naglo spravila v občinsko sejo. Večina prebivalstva je skrajno nezadovoljna s tem sklepom občinskega odbora. Novomeška občina nima lastnega šolskega poslopja, nima niti sirotišnice, v kateri bi bili mestni reveži pod streho ter se morajo potikati po raznih nezdavih kotih. Za tako socialno potrebo ni denarja.

Lepo zemljišče pa se prodaja za minimalno ceno in zamuja občinska last. Kakor čujemo, je proti sklepu občinskega odbora vložena pritožba na pokrajinsko upravo v Ljubljani.

— Jan Vilim umrl. Zadnje dni je preminul v podolskem sanatoriju v Pragi Jan Vilim, prvosednik upravnega sveta češke grafične »Unije«. Z njegovim imenom je tesno spojen razvoj češke moderne reprodukcije umetnosti. Rodil se je 11. maja 1856. l. v Gornjem Studencu v hobborskem okraju. Kakor lesorezec je delal v Pragi, Monakovem in Berlinu. L. 1886. si je ustanovil v Pragi svojo delavnico, ki jo je kmalu razširil s cinkografijo. Potoval je v Ameriko, kjer je svojo umetnost znatno razširil in izpopolnil. L. 1894. je ustanovil v Pragi reprodukcijski zavod, ki ga je povečal s svetlotiskom in heliografuro. Pod njegovim vodstvom je postala »Unija« dejanski hram češke grafične umetnosti. Dela, ki so prišla iz njegovega zavoda (Manes, Myslbek, Hynais, Uprka, Schweiger, Aleš, Marold i. dr.) je šteti med najboljše te vrste vseh narodov.

— Gledališka predstava v Retečah pri Skofji Loki. V nedeljo, dne 12. avgusta bo ljubljansko katoliško mladeniško društvo uprizorilo v novem Društvenem domu v Retečah pri Skofji Loki znamenito Calderonovo igro »Stanovitni kraljevič«. Pričetek je ob pol 4 popoldne. Ker so igralci dosegli z igro že na drugih krajih prav lep uspeh, priporočamo obisk igre domačinom in sosedom.

— Iz Črnomlja. V nedeljo, dne 19. avgusta priredi tukajšnje prostovoljno gasilno društvo veliko vrtno veselico na prostem. Po pripravi je videti, da se bo vršila ta prireditev še v večjem obsegu kot lansko leto. Točila se bo po zelo nizki ceni pristna belokranjska kapljica, ki je dobila pri letošnji vinski razstavi v Metliki prvo priznanje. Zunanji gostje imajo jako ugodne železniške zveze. Sosednja društva pa naj to upoštevajo ter naj po možnosti ne prireajo tega dne veselice. Čisti dobiček je namenjen nakupu nove ročne brizgalne.

— Poročil se je 6. julija g. Anton Pugelj, nadučitelj v Hinjah, z gđ. Ivo Vercetovo, šolsko voditeljico v St. Lovrencu. Poročal je nevstin brat na Brezjah. Obilo sreče!

— Nesreča. S kozoletca je padel Dorče Remškar iz Brezovice ter si pri tem zlomil desno roko.

— Vlom v poljsko poslaništvo v Belgradu. Vlomljeno je bilo v pisarno poljskega poslaništva v Belgradu. Vlomilec je odnesel 151.200 kron denarja.

— Tatvine in vlomi. Mesarju Ivanu Planincu v Vojskem je bilo ukradeno več blaga v vrednosti 12.420 kron. — Posestniku Mihlu Goršku v Turiski vasi je bil ukraden pet let star konj »fuk« vreden 34.000 K.

— Miska kovačeva se je pojavila dne 8. avgusta 1923 ob 10.30 uri v gostilni Klemenčič vulgo Sodja na Bledu. Sestero možkih oseb, ki so bile opremljene z znaki Udruženja jugoslovanskih učiteljev je opustilo plačati po njih naročeno in popito pivu ter odšlo iz navedene gostilne. Plačilni natakar, ki je prikriti odhod te čedne družbe mnogo prekasno opazil, je opravičeno rozbantil. Verodostojne in neprizadete priče na razpolago.

— Pekatete so predrage, pravi kdo. Kdor pa jih je preizkušal, se je prepričal, da se vzlic višji cen cenjuje, ker se zelo nakuhaajo in jih je manj treba.

štajerske novice.

Š Tatvine in vlomi. V veži okrajnega glavarstva v Celju je bilo ukradeno kolo znamke »Grazer Wanderer« vredno 9000 K. — Orožniki v Zaleu so 8. avgusta 1923 aretirali nevarnega tatu Petra Čokliča, ki je bil l. 1921 obsojen v 14 mesečno ječo. Ko je kaznen prestal, je okradel posestnika Mihaela Plahuta v Tratni. — Frančiški Krašovec v St. Pankraciju so odnesli vlomilec blaga vrednega 11.600 kron.

Š Mariborska policijska kronika. Hažberju Jožetu iz St. Janža je bilo v Gregorčičevi ulici ukradeno 6000 K vredno kolo znamke Puch. — Tvrčki Hmelak & Comp. je bilo ukradeno kolo znamke »Fenik« vredno 6000 kron. Za ugotovitev kolesa je razpisana nagrada 1000 K. — Na mariborskem živinjskem sejmu je bilo Jakobu Tračku iz Draguševja ukradeno kolo znamke »Styria« vredno 6000 K. — Jožetu Završniku je bilo ukradeno 7000 K vredno kolo znamke Puch.

Ljubljanske novice.

Ij Gradba »Stadiona« za katoliški shod brzo napreduje, a bo treba delo še bolj pospešiti, da bomo čimprej pred shodom s planiranjem arene gotovi. Zato razglašamo za danes, v soboto in istotako za ponedeljek in torek splošni kuluk! Prosimo, da pridete vsi delavci-prostovoljci po možnosti točno vsaj ob šestih zvečer na mesto, ker prepozno dohajanje in naknadno uvrščanje v partije delo jako zamudi. — Zelo razveseljuje, da prihajajo vsak večer poleg starih »kuluka« še tudi vedno novi in se tako naša delavna armada od večera do večera množi. Ako bi vsakdo naših vedel, kako vedro razpoloženje vlada med našimi kulukaši,

mladimi in starimi, fanti, ženami, možmi in dekleti, ki kar tekmujejo med seboj, bi gotovo še sam prijel za kramp ali lopato v tej veselji, navdušeni, pisani naši družbi in naložil ali odpeljal vsaj nekaj karijol na oltar naših bližnjih slavnosti. — Tedaj nasvidenje in Bog živi!

Ij Pojasnilo. Mestni magistrat nam pošilja sledeče: »K notici »Vprašanje« v »Slovenec« z dne 3. avgusta 1923 Vas vljudo prosim za priobčenje sledečega pojasnila. V socialnopolitični urad mestnega magistrata prihajajo med vrednimi in potrebnimi osebami po podporo tudi gotovi ljudje, ki podpore ne potrebujejo. Uradništvo pozna že večino teh ljudi. Odpraviti jih je pa najtežje, ker so ponavadi naravnost predrzni in dostikrat tudi pijani in nasilni. Ne preostaja drugega, nego, da se jih odstrani s silo in zgodilo se je že, da so morali poslati celo po stražnika. Tako je tudi dne 2. avgusta prišla prositi podporo uradu dobro znana M. J. Ker je žena najboljših let, trdna in delazmožna, ravnotako njen 51 letni mož in njen polnoletni sin — poleg tega ima samo še 13 letno hčerko — se ji je podpora odrekla. Nato je pa začela v uradu kričati in psovati oblastvo. Da tega ni bilo mogoče prenašati in še vpričo drugih strank, je jasno. Ker se pa ženska le ni hotela odstraniti, nego je na poziv, da naj odide, le še bolj kričala, ni preostalo drugega, nego da jo je uradni sluga odvedel v vežo, kjer je naprej kričala in to nadaljevala tudi še na ulici z grožnjo, da bo alarmirala zoper urad časnike. Žena je delala tudi vtis, da nikakor ni trezna.«

Ij Ljudski oder prične z rednimi skušnjami za »Pasijon« v ponedeljek dne 13. t. m. ob osmih zvečer. Prosim vse člane in članice, ter druge prijatelje našega odra, ki sodelujejo pri »Pasijonu«, da se točno in zanesljivo udeležijo. P. n. prosvete in društva, ki se našemu vabilu še niso odzvala, naj to store v ponedeljek in pošljejo člane, ki so na razpolago zanesljivo, v ponedeljek na Ljudski oder. — Tajnik.

Ij Krekova mladina. Vsem članom in članicam, ki sodelujejo pri igri »Naša krič!« v soboto, 11. avgusta 1923 se vrši skušnja ob 8. uri v navadnih prostorih. Ker se bliža čas uprizoritve, je za vse člane in članice skušnja obvezna. — Režiser.

Prosveta.

pr »Čas« je s svojo zadnjo (6.) številko, ki je prejšnji teden izšla, zaključil svoj tekoči letnik. Na uvodnem mestu prinaša ta zvezek članek profesorja dr. Jos. Srebrnič: »V. katoliški shod v Ljubljani in slovensko ljudstvo«. Karakteristično nalogo katoliškega shoda vidi pisec v versko in pravno reformi, ki naj jo ta shod v slovenskem narodu započne. Slovensko ljudstvo je bolno, to se od vseh mogočih strani poudarja. Njegova bolezen je alkoholizem, ki duši vse višje nesebično stremenje v njem; alkoholizem je glavni razlog, da naše ljudstvo čuti tako malo zanimanja za nesrečne brate, ki jih je nasilje pridelilo tujim državam; on je tudi najhujša ovira čednostnega življenja v narodu. 3 milijarde so se v l. 1922. na slovenskem ozemlju v Jugoslaviji potrosile za alkoholne pijače. Svota pa je dejansko dvakrat, trikrat večja, ker finančne oblasti kontrolirajo z obdačenjem le del faktično zavžitih alkoholnih pijač v Sloveniji. To so strašne razmere. V te razmere mora katoliški shod poseči. S tega stališča osvetljuje članek dr. Srebrnič pomen katoliškega shoda ne samo z ozirom na slovensko ljudstvo samo, temveč tudi z ozirom na druge konfesije v državi, katerim mora katoliško ljudstvo s svojim življenjem pričati, da je v posesti edino resnične religije! — V naslednjem članku odgovarja univ. prof. dr. Zolger na vprašanje: »Je-li naša kraljevina nova ali stara država?« Razprava je bila težla naprej v hrvatskem jeziku v »Slovenskem pravniku«; tu jo avtor podaja v slovenskem tekstu. Razprava je zelo važna za vse. Vse naše notranje politično življenje se suče od odgovora, ki si ga stranke dajajo k zgorajšnjemu vprašanju. Če je naša kraljevina stara država, potem so Slovenija in Hrvatska in Dalmacija itd. pokrajine, ki jih je Srbija anektirala, in država ni SHS, temveč Srbija; če pa je naša kraljevina nova država, potem je pojmovanje razmerja Srbije do Slovenije, Hrvatske itd. popolnoma drugačno. Avtor evidentno dokazuje, da je naša kraljevina nova država. Jasno je, kako važno je, da se vsak izobraženec brez izjeme seznanji z izvajanjem g. prof. Zolgerja. Razpravo toplo priporočamo vsakemu v proučevanje. — Izmed nadaljnjih člankov bi bilo še posebej omeniti članek univ. prof. dr. Metoda Dolence: »Kriminalni proces zoper Jezusa Krista v luči novejših pravnozgodovinskih raziskavanj«. Članek bo zanimal vsakega inteligenta, posebno duhovnika. V lepem pregledu izkazuje pisec kot jurist-strokovnjak mnenja raznih raziskovalcev, ali se je v procesu zoper Kristusa pred judovskim in rimskim sodiščem postopalo po pravu ali ne; ob koncu pove še svoje lastno mnenje. Smrt Kristusova

Ij Za prednico uršulinskega samostana v Ljubljani je bila izvoljena ravnateljica uršulinskega učiteljskega M. Hildegarda Liebar z Brda pri Lukovici.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov vabi svoje člane, zlasti pevce, da se udeležijo pogreba blagopojne gospe Terezije Zabkar, soproge tovarnarja. Zbirališče je danes ob pol štirih v Rokodelskem domu, pogreb pa je ob štirih iz hiše žalosti, Dunajska cesta števil. 48.

Ij Ljudski dom v Mostah. V nedeljo, dne 12. avgusta ob sedmih zvečer ginja igra: »Goslarica naše ljube Gospe« pod vodstvom gđe. Petre Obersnu. Igra je v korist mladinskemu domu na Kodeljevem.

Ij Strokovna zveza javnih nameščencev. Stari trg 2-I. 5. odborova zveza »Strokovne zveze javnih nameščencev« se vrši v soboto, dne 11. avgusta v prostorih I. del. kons. društva (klet), Kongresni trg 2.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 12. avgusta društveni izlet na Kopanji. Odhod iz Ljubljane točno ob 8. zjutraj. Izletniki naj bodo že ob pol osmih zjutraj na dolenskem kolodvoru, da dobimo vsi pravočasno vozne listke. Skupno kosilo bo na Kopanju. Popoldne po litanjah je prosta zabava na hribčku, eventualno izlet je prosta zabava na hribčku, eventualno izlet na Čušperk in okolico. Povratek v Ljubljano ob 8. zvečer. — Kdor gre na glavni kolodvor, naj vzame vozni listek do postaje Predole (prva postaja na progi Grosuplje—Kočevje).

Ij Najden utopljenec. Iz Ljubljane so potegnili mrtvega posestnikovega sina Franceta Japlja iz Vnanjih Goric, kateri je pri Podpeči v Ljubljani utonil.

Ij Policijska kronika. Usnja, v vrednosti 2200 K je bilo ukradenega Antonu Grumu v Dravljah. — Posestniku Adolfu Galetu v Zg. Šiški so tatovi ukradli smetane v vrednosti 5000 K. Sladkosnedni tatitji so smetano kar v Galetovi graščini snedli. — 200 K vredno kokoš so ukradli Mariji Brodnikovi v Šiški. — 4000 K vredno kolo je bilo ukradenemu delavcu Francu Japlju. — 12.000 K vredno kolo znamke Dürrkoppl št. 578.873 je bilo ukradenemu v Sodni ulici. Izsleditelj kolesa dobi 4000 K nagrade. — Trgovcu Ivanu Staretu je pred justično palačo odpeljal tat kolo »Dürrkoppl«, vredno 9200 K, ki si jo je bil Stare izposodil. — V vlaku med Škofjo Loko in Ljubljano je bil ukraden ovitek, v katerem je bilo 19 konjskih sedlarskih podlog z natisnjenima črkama O. Z. —

tvori justičen umor. — Drugi članki so eden od dr. A. P.: »Novi cerkveni zakonik in obrestovanje«, drug od prof. dr. Fr. Kotnika v Ptuj: »Slomskov življenjepis p. Ožb. Rauša D. J. (1780—1855)«, kjer se izvaja dokaz, da ta življenjepis ni od Slomskega. — Zadnji del zvezka obsega ocene raznih del, ki so bila v zadnjem času objavljena ter kulturne drobne. — »Čas« je s tem zvezkom častno završil svoj XVII. letnik, ki je prinesel, kakor že samo kazalo pove, dolgo vrsto temeljitih razprav in člankov o najbolj aktualnih problemih sedanjosti. Ne bi smelo biti izobraženca, ki bi nanj ne bil naročen!

pr **Koncert ljubljanskega okrožja »Pevske zveze«** v nedeljo 5. avgusta pri Sv. Heleni. Pevska zveza je iznova dokazala svojo življensko moč. Nastopilo je sedem zborov ljublj. okrožja v sledeči vrsti: Ihan (11 pevcev), St. Jakob (16), Smartno (17), D. M. v Polju (24), Sv. Helena (23), Vič (30), oddelek »Ljubljane« (42). Vsak zbor je zase zapel dve pesmi, vsi zbori skupno (163 pevcev) poleg pesmi pri petih litanijah še tri pesmi. Ne da bi se spuščali v oceno posameznih zborov, moramo pribiti sledeče, na moč razveseljivo dejstvo: vsi nastopajoči zbori so svojo nalogo častno rešili, vsak je po srečni izbiri skladeb i po zadovoljivem, pogosto prav lepem petju, ki je večkrat mejilo na izbrano, tehnično vzorno podajanje zadostil, ne prereditko prekosil celo strožje pričakovanje. Če odštejemo pri par zborih redke akorde, ki so vsled nenavadne modulacije težje izvedljivi, smo z zadovoljstvom poslušali v splošnem jako čisto intonacijo, brez vsakršnega padanja, celo pri pesmih, ki bi vsled svoje višine to opravičevale (n. pr. visoki a in b v sopranih). Prav tako je bila agogika gibka, kar je seveda skladbam dalo zelo živega izraza; dobra je bila tudi dinamika, v celoti prav dobra deklamacija, tako da se nam je marsikateri zbor, ki smo ga že prej slišali, vsled velikega napredka zdel čisto prenovljen. Glasovi so se zelo opilili, tako da smo jih z veseljem poslušali te žive soprane (n. pr. »Škrjančkovega«, viškega), mehko, čuvstveno pojmovanje (Sv. Helena), široke alte (Ihan), prijetno zaokroženost (Polje). »Ljubljane« in njenih vrlin nam menda ni treba posebej poudarjati. Skupni zbori, dasi prostor ni bil najprimernejši, so bili naravnost mogočni; in ta točnost, gibkost, voljna prožnost: nemogoča bi bila, če bi ne preveval naših zborov enoten duh. Še to naj omenimo, da so bile skladebe deloma težke, precej obsežne, nobena manj vredna, marsikatera zelo učinkovita n. pr.: Foersterjeva »Ljubica«, Lajovčeva »Kiša«, Gerbičeva »Barkarola«, Klemenčičeva »Oj pogledite ve pitčke«, K. Adamičev »Ples kralja Matjaža« itd. — Nepričakovano veselje so udeležencem napravili poljski in češki gost-

je-časniki, ki so se pripeljali na dveh avtomobilih, da si ogledajo našo prireditev. V imenu P. Z. jih je pozdravil nje predsednik, se zahvalil za izredno čast, ki so jo s svojim obiskom izkazali in v kratkih besedah podal zgodovino, cilje in sredstva P. Z., na kar je pevce in poslušavce nagovoril urednik »Venkova« g. Čvančara, opozarjajoč na to, da je Čhe ravno pesem bodrila v najtežjih trenutih, v pesmi so izlivali svoje prekipeljavice, neugane želje po svobodi po geslu: s pesmijo k sreči, s srcem k domu. Izmed Poljakov je urednik »Gazete puranne« g. Sadzewicz poudarjal, da je presenečen nad lepoto Slovenije nad brdkimi vasmimi, nad čistočo, snago naših domov, nad lepimi cestami, nebotičnimi gorami, še bolj pa nad živahnim društvenim življenjem, nad ubranim petjem; želi, da bi naši pevci s svojo pesmijo prišli v Varšavo, da si tam podamo roke in s pesmijo utrdimo vezi med Poljsko in Jugoslavijo. — Po koncertu so imeli pevovodje prijateljski razgovor o dobrotah, še več pa o slabostih, ki jih je prireditel pokazala. Nato pa se je razvilo pri mizah živahno življenje, vesela pesem, ki so jo dragi gostje z očitnim zavzemanjem poslušali, je še dolgo odmevala po lepi dolinici. K.

Gospodarstvo.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 350 dinarjev, ječmen 280 Din, oves 290 Din, koruza 275 Din, pšenična moka št. 0 580—585 Din, št. 2 525 Din, št. 6 420 Din. — Tendence slaba.

g Mednarodni vzorčni sejm v Pragi. Uprava praškega velesejma, ki bo priredila letos mednarodni vzorčni sejm od 2. do 9. septembra je pooblastila našo trgovinsko agencijo v Pragi, da kot poloficijalna institucija organizira obisk sejma s strani naših gospodarskih krogov. Naslov agencije, ki daje vse podrobne informacije o tej prireditvi je: Obhodni Agence Srbu, Chorvatu a Slovincu — Praha I, Staromeštaka Radnice.

g Tekstilni zavodi v Čaci so ustavili delo. Kakor se glase poročila iz Bratislave, misli tekstilni koncern v Žilinu ter tvornica za blago v Čaci na likvidacijo. Tvornica stoji že skoraj celo leto. Zdaj imajo biti stroji demontirani in deloma prodani v Jugoslavijo, deloma prepeljani v Zilin. Družba se je zavezala, namestiti delavstvo v Žilinu in Rajcu ter je javila, da je pripravljena prispevati fondu za nezaposlene delavce 200.000 Kč. — Če bi se pa drugi industrijski interesentje za podjetje zanimali, da koncern posloje in stroje brezplačno v porabo.

g Povpraševanje po češkem blagu v inozemstvu. Amerika: Vsakršno bazarno blago, razna živila, krompirjevo moko in suhe gobe. — Angleži: cilindre za plinove svetilke, steklo, zavojni papir in lepenko, preproge, velour klobuke, rokavice, razne gumbe, vžigalice, tkanine, vsakovrsten papir, orodje za obdelovanje lesa, sveže sadje, piana in pianina. — Italijani: Krompirjevo moko, porcelan, šipice za žepne ure, zavojni, pisarniški in časniški papir, vžigalice, sočivje itd.

g Dukati češkoslovaške republike. Češkoslovaška vlada bo pričela te dni v Kremnici kovati svoj lasten zlat denar in sicer po modelu J. Bende in O. Štefanica.

g Smrekov lubadar v čeških šumah. Poslednja leta se je smrekov lubadar po čeških črnih gozdih silno razširil ter napravil ogromno škodo. Uničevali so škodljivce na vse mogoče načine, pa pravega uspeha ni bilo. Mrčesa je bilo vedno več. Ali letošnji mrzli in deževni maj je pokončal na milijone in milijarde lubadarjevih gosenic. Nenavadno hladno in deževno vreme v maju in juniju, ki je trajalo skoraj šest tednov, je napravilo, da se gosenice niso mogle razlesti in da so poginile do malega vse. Skoraj cel mesec so gosenice kljubovale neugodnemu vremenu, ali navsezadnje so omagale in vse izstradane poginile. Tako je hladni maj pomagal češkim prostornim gozdom, da so se iznebili groznega škodljivca, proti kateremu so bili vsi človeški napori skoraj brez uspeha.

g Francoski kapital v Romuniji. Neka francoska skupina je kupila romunske tovarne cementa »Turda« za 80 milijonov lejev.

g Pomorski promet Italije. V prvi polovici l. 1923 je znašal promet v genovskem pristanišču 2.94 milj. ton. Od lanskega leta v istem času se je promet zvišal za 0.71 milj. ton.

BORZA.

Zagreb, 10. avg. (Izv.) Berlin 0.20—0.25, Italija 4.03—4.06, London 429—431.25, Newyork 93—94, Pariz 5.46—5.475, Praga 2.77 do 2.78, Dunaj 0.1320—0.1330, Curih 17.20—17.25.

Curih, 10. avg. (Izv.) Pešta 0.35, Berlin 0.00160, Italija 23.35, London 25.11, Newyork 549, Pariz 31.30, Praga 16.05, Dunaj 0.76778 do 0.7750, Sofija 5, Belgrad 5.85, Varšava 0.25.

Narodno gledališče.

Slovenski skladatelj Anton Foerster je izročil upravi Narodnega gledališča v Ljubljani orkestralno partituro svoje opere v petih dejanjih »Dom in roč«. Libreto sta po Cimpermanovi prestavi francoske igre »Materin blagoslove« spisala dr. Fran Goestl in dr. Fran Mohorič.

Orlovski vestnik.

Delo na Stadionu. Jedro prostovoljne delavske armade na Stadionu tvorijo Orli in Orlice. Tako je prav. Vendar bo dobro delo zadnje dni pred kat. shodom še bolj pospešiti. Zato vabimo bližnje odseke in krožke, da sodelujejo pri večernem delu, dočim naj oddaljenejši odseki pridejo za kak dan na celodnevno delo, kar so mnogi odseki tudi že storili. O. P., Ljubljana.

Izkaznice za polovično vožnjo na katoliški shod, ki so jih prejeli Orli-telovadci in Orlice-telovadkinje, so veljavne tudi za posebne vlake na Brezje. Telovadci in telovadkinje morajo biti na vsak način v soboto, dne 25. avgusta ob 13. uri v Ljubljano, kjer vrši skušnja že ob 15. uri. Ob prihodu vlakov bodo čakali naši reditelji na glavnem (južnem) kolodvoru, da odvedejo telovadce in telovadkinje na Stadion. Le-ti naj vsi izstopijo na glavnem kolodvoru, da se lažje ohrani red.

Vse odseke in krožke pozivamo, naj te dni posebno točno vpošiljajo zahtevana poročila! Vsakdo naj se zaveda, da organizacija »malenkosti« ne pozna. Vsako poročilo, ki ga zahtevamo, je velike važnosti, sicer bi ga ne zahtevali.

Včeraj smo razposlali okrožnico, ki vsebuje natančne informacije glede katoliškega shoda. Priloženo prijavnico takoj izpolnite! — Kdor si v kaki zadevi ni na jasnem, naj takoj sporoči. Odgovor dobi poštoobratno. Informacije splošnega pomena bomo na tem mestu objavljali.

Dijaškim odsekom, ki so naročili razglednice in velike skupne slike »Stadiona«, smo razposlali naročene izvide. Skupne slike stanejo Din 37.50, ne Din 50.—, kakor je bilo prvotno rečeno. Če želi še kateri udeleženec dijaškega orlovskega tečaja te slike naročiti, naj to čimprej stori! OP.

Triglavski orlovski tabor v nedeljo, dne 12. avgusta v Radovljici, združen s proslavo 15 letnice radovljjskega odseka priredi Triglavsko orlovsko okrožje na Jesenicah s sporedom: ob pol 10 sprevod od Ljidskega doma na trg, kjer bo sv. maša. Po sv. maši tabor. Po taboru sprevod skozi mesto v Predtrg na telovadišče, kjer razhod. Ob 4 popoldne javna telovadba v Predtrgu, nato koncert pri Hirkmanu. Bratska okrožja in odseki se prosijo, da se odzovejo in pripomorejo do čim večjega uspeha v našem gorenskem gnezdu. — Bog živi!

Turistika in sport.

Nedeljskim izletnikom. Aljažev klub SPD javlja vsem, ki žele pri izletih, v planinski sveti ob nedeljah in praznikih zadostiti svoji dolžnosti kot kristjani, da je do nadaljnjega v smeri to-le uredil: Do 8. septembra bo v kamnolici na Kredarici redno sv. maša ob nedeljah in praznikih, in sicer okoli pol 9. ure, ko se izletniki s Triglavskega vrha zopet nazaj. — Redna sv. maša je tudi ob istih dnevih zjutraj v kapelici v Kamniški Bistrici. — Izletniki, ki odhajajo ob nedeljah in praznikih s prvimi kamniškimi vlakom iz Ljubljane, prisostvujejo lahko pri svojem prihodu v Kamnik sv. maši v tamošnji frančiškanski cerkvi, ki prične točno ob 7. Izletnike, ki odhajajo z gorenskim vlakom ob 4.40, je sv. maša v stolnici ob 4.; za one, ki gredo ob 5.20 v Kamnik, pa ob pol 5. v stolnici in pri frančiškanih v Ljubljani.

Poizvedovanja.

Naša se je v Šolskem drevoredu srednje vsota denarja. Dobi se pri Fr. Muc, Emonski cesta 10, I. nad. desno.

Izgubila je uboga vajenka 40 cm črne krepke od Abacljeve ceste po Sv. Petra cest čez jubilejni most do Mestnega trga. Pošten najditelj se prosi, da odda izgubljeno v našo upravo.

Naša se je ročna ženska torbica na južnem kolodvoru v soboto. Obrniti se je na Še lehar Kati, Zelena jama 130.

Ljubljenec strojepiscev edinole »Sto wer«. Zastop Ljubljana, Šelenb. ul. 6-I.

BERSON
gumijeve pete in gumijevi podplati
so se pocenili!

Vseh vrst vino žganje špirit

sirovi gorljivi
iz ARKOVE tovarne
rafinirani 96,7 %, najfinejši, brez vonja,
vedno v skladišču po najnižjih cenah.

VINEA

d. z. o. z.

Ljubljana-Rudnik

Telefon 5-18.

Generalno zastopstvo tovarne Arko Zagreb.

Tovarna špirita, kvasa,
likerja, konjaka in etra.

Cognac medicinal. Triple Sec Liqueurs.

V svrhu ženitve

želi znanja mlad, pridn obrtnik z gospo-
dično, ki ima lasten dom ali premoženje
za ustanovitve dobrega obrta. - Ponudbe
se prosijo pod: «LEPA BODOČNOST»
na upravo «Slovenca». 4798

Otroka oddam za svojega
(FANTEK, STAR 1 LETO) dobrim lju-
dem). - Naslov se poizve v upravništvu
«Slovenca» pod št. 4812.

Roditelji! Za svojega 27 letnega
brata, čednega fanta, z
lastno trgovino v Ljubljani (predmestje),
IŠČEM NEVESTO od 20-27 let, ki bi
imela veselje do trgovine in vsaj 500.000
kron dote, koja je potrebna za že kup-
ljeno hišo in razširjenje trgovine. Stroga
tajnost zanj. - Samo resne ponu-
be z natančnim naslovom se prosijo pod:
«Sreča in zadovoljnost» na upravništvu
«Slovenca». 4770

Kot družabnica bi pristopila k
trgovini z me-
šanin blagom, z 20-30 tisoč Din (tudi
na deželi). Kot šivilja bi tudi lahko iz-
delovala različne predmete za trgovino.
Cen. ponudbe prosim na upravo «Slo-
venca» pod: «Družabnica 4799».

Služkinjo pridno in pošteno, za
vsa hišna dela, takoj
SPREJMEM. - Naslov pove upravništvu
«Slovenca» pod št. 4793.

Mlad trg. pomočnik
vešč v trgovini mešanega blaga, zmožen
tudi vodstva trgovine, si želi premeniti
službo. - Naslov pove upravništvu lista
«Slovenec» pod št. 4800.

Gospodinjo

inteligentno, zanesljivo moč, dobro kuha-
rico, SPREJMEM k družini 4 oseb v Cel-
lju. Dobra plača. Ponudbe pod «STALNO
MESTO 4782» na upravništvu lista.

Dva krojaška pomočnika
za veliko, boljše, stalno delo SPREJ-
MEM. Iznana in stanovanje v hiši. Ivan
Štapič, kroj. mojster, Dob p. Domžalah.

Urarski vajenec

IŠČE mesta z vso oskrbo, izven Ljub-
ljane. Plačilo po dogovoru. - Cenjene
ponudbe na naslov: MARIJA POVŠIČ,
Pred škofijo št. 9, Ljubljana. 4737

Črkoslikarja

sprejem takoj v trajno delo in z do-
bro plačo. Tone Malgaj, Kolodvorska 6.

Kuharico in dekle

za vsako delo, sprejemmo za takojšnji
nastop. - Vprašati: Dunajska cesta
št. 36, LEVO. 4755

Kupim železno posteljo

(zložljivo). Naslov pove uprava pod št. 4806

Ugodna prilika. Radi selitve
naprodaj mo-
derna SPALNA SOBA s psiho kredenco,
otomano in razne druge stvari. - Naslov
pri upravi «Slovenca» pod št. 4809.

Javna dražba

se vrši dne 15. avgusta na GLINCAH
št. 28, gostilna «Amerika». Naprodaj
bodo različne stvari: Gostilniška oprava
in vinska posoda ter drugi predmeti.

Prazne sobe IŠČE v podnajem
zakonska dvojica
z osemletno hčerko proti visoki najem-
nini. - Naslov naj se sporoči na upravo
«Slovenca» pod: «Visoka nagrada 4808».

NAPRODAJ poceni skoro nov, velik
štedilnik. - Naslov pove uprav-
ništvu lista «Slovenec»
pod številko 4794.

Lep kućirni voz

(KOČIJA) jako poceni NAPRODAJ pri
Ivanu TUŠEK, škofja Loka. 4783

ŠPORTNE in ORLOVSKE ČEPICE

iz suknja in usnja, šivane klobuke ter
hišne ČEVLJE izdeluje ALBIN JAZBEC,
KRANJ. - Paviljon «Le», št. 464 na
Ljubljanskem Velikem sejmu. 4786

STARINSKE

narodne AVBE

NAPRODAJ pri modistinji ANA
EBERLE, Šelenburgova ulica 1,
Ljubljana. 4795

Naprodaj je

radi odpotovanja MOŠKA OBLEKA, po-
steljne odeje (garnitura) in drugo po nizki
ceni. Ogleda se od 12-1/2 2 ter od 6-8
do ponedeljka na Domobranski cesti 7,
L. nadstropje, levo. 4802

PRODAM

sako s telovnikom

modre barve, dobro ohranjen, za srednjo
postavo. Naslov pri upravi pod št. 4797.

Vsakdo, ki želi res damsko ali moško obleko,

tudi po meri, naj ne zamudi prilike
oglasiti se v Židovski ulici št. 5.

Brata Brunskole
Ljubljana.

Vila na Bledu s 5 sobami itd., s
popolno opravo in
čolnom, NAPRODAJ. - Več povedo v
Ljubljani, Aškerčeva cesta 15, dohod iz
podaljšane Bleiweisove ceste. 4796

Iščem kovačnico

V NAJEM na kakem prometnem kraju,
kjer bi bilo dela vsaj za 3 delavce. -
Ponudbe naj se pošljejo na upravništvu
tega lista pod: «KOVAČNICA 4763».

Zamenjam stanovanje

2 sobi, kuhinja in pritlikline z elektr. na-
peljavo na periferiji za stanovanje v me-
stu. Ponudbe pod «ZAMENJAVA» na
upravo lista. 4740

Banatsko pšenico la.

razprodaja na vagone, paritet vsa-
ka postaja v Sloveniji, M. BIELIČ,
Dunajska cesta 33, pri «Balkanu».

orlovske potrebščine

KLOBUKE, SLAMNIKE, ČEPICE in
SRAJCE ter drugo modno BLAGO po
zmerni ceni. - IVAN KUNOVAR,
LJUBLJANA, Stari trg 10.

IVAN JAX IN SIN GOSPOSVETSKA C. 2. - LJUBLJANA

Šivalni stroji

10 letno garancijo

Izborna konstrukcija in elegantna iz-
vršitev iz tovarne v Lincu. Ustanov-
ljena l. 1887. Došlo je ravno kar večje
število strojev,
za vsako obrt,
vezenje pouč-
je brezplačno.
Pisalni stroji
Adler. Ceniki
zastonj in fran-
ko. Kolesa iz
prvih tovarov
Dürkopp, Styria, Wal-
fenrad in moto reto
na prvo kolo.

Banatsko moko la.

na vreče in vagone razprodaja M.
BIELIČ, Dunajska cesta 33, pri
«Balkanu» po najnižjih dnevnih
cenah. 3696

Trboveljski premog

n DRVA ima stalno v zalogi v vsaki
nnošini DRUŽBA «ILIRIJA», Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

VECJA, SKORO NOVA

omara za led

naprodaj za nizko ceno. - Vprašati:
Dunajska cesta št. 36, levo. 4778

Bronaste zvonove vilja

najceneje in z dobavnim
rokom od 2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna

Št. Vid nad Ljubljano.

!!! AUTO !!!

BENCIN
OLJE
MASTPNEUMATIKA
VSA POPRAVILA
IN VOZNIJE

JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.
Le prvovrstno blago in delo po solid-
nih cenah nudi

Erman & Arhar

mizarstvo, ŠT. VID n. Ljubljano 4.

Sprejemava vsa stavbna in pohištvena
dela. Pohištvo lastnega izdelka stalno na
zalogi. - Cene konkurenčne! - Postrežba
točna. - Načrti in proračuni brezplačno.
Se priporočava. 3295

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamnikov
se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari
klobuki in slamniki v po-
pravilo pri KOVAČEVIČ
i TRŠAN v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

TRISI, podgane, stenice, ščirke
n vaa gozazen mora poginuti, ako porabljajo
moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim
Din 7-50, za podgane Din 7-50, za ščurke Din 10, za
stenice Din 7-50 uničevalce moljev Din 6-40, proti
mršom Din 7-50, mazilo proti nšem pri ljudih
Din 4-10 šivini Din 4-10; za uši v obliki in pe-
riju Din 7-50; proti mrčesu na sadju in zelenjavi
proti mravljam Din 7-50. Pošilja po povzetju
Zavod za eksport «ARTES» kem. laboratorij
M. Jünker, Petriška ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem popust odjema.

Cele opreme

ZA NEVESTE in obšivanje (entlanje)
izdeluje točno in solidno novo otvorena
izdelovalnica perila P. JANCIGAJ, Re-
sljeva cesta št. 29, L. nadstr., levo.

PETER KOBAL, Kranj - Slovenija,

tvornica vseh vrst blazin iz žime in mor-
ske trave, žimnic na peresih. Specijalna
tvrdka za izdelovanje garnitur za klube.
Najnižje cene! - Najsolidnejši izdelki!
Zahtevajte oferte in cenik! 4621

Naprodaj je HIŠA

z velikim sad. vrtom in prostim stano-
vanjem pri Sv. Duhu št. 53 pri Škofji
Loki. Prostovoljna javna dražba bo v
nedeljo 19. avgusta t. l., ob 3. uri po-
poldne na licu mesta. 4750

BREZOV LES

kupuje

Ivan Seunig ml.

tovarna lesenih žeblicev
Tacen pod Šmarno goro.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
in sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidno!

Sode za vino, mošt

itd. razprodajam, dokler traja zaloga. -
J. AUGUSTIN, Ljubljana, SP. SIŠKA,
Sv. Jerneja cesta 231. 4243

Za žejo

so najboljši Maršnerovi šumeči limonadni
BOMBONI. Dobijo se povsod, na debelo
pa pri trvdri JOS. VITEK, Ljubljana,
Krekov trg št. 8 (zraven Mestn. doma). 4243

Posojilo

500.000 Din, ozir. manj, za kratko dobo,
visoke obresti, na sigurno intabulacijo
ter proti posebni bonifikaciji ISCEMO.
- Pojasnila daje notar dr. Jos. BARLE,
Maribor, Aleksandrova cesta 14. 4753

V božjo voljo vdani sporočamo vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem prežalosino novico, da je gospa

Marija Ložar roj. Breznik

žena posestnika, mlinarja in žagarja v Ihanu, št. 49,

danes, dne 10. avgusta, ob 3. uri popoldne po dolgi bolezni,
večkrat previdena s sv. zakramenti, v 37. letu mirno v Gospo-
du zaspala.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 12. avgusta, ob 4. uri
popoldne v Ihanu.

Rajnico priporočamo v molitev in blag spomin.

IHAN, dne 10. avgusta 1923.

FRANC LOŽAR, posestnik, mlinar in žagar, mož. - FRANC
in MARIJA LOŽAR, otroka. - TEREZIJA BREZNIK, mati. -
DR. ANTON in IGNAC BREZNIK, brata. - ANA RODE in
FRANCA RODE, sestre.

Span ali ekonom

kateri se razume na racionalno vodstvo gospodarstva in je že
vodil manjša gospodarstva, eventualno gojenec kmelijske šole, ki
pozna razmere na Štajerskem, DOBI MESTO na GRAŠČINI pri
CELJU (okoli 80 - 100 oralov). - Stanovanje in deputat v naravi
po dogovoru. - Ponudbe z naznanilom plače in dosedanjega
službovanja je poslati pod br. »ZA - 366« na PUBLICITAS d. d.
oglasni zavod, ZAGREB, Gunduličeva ulica 11. 4808

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 1

(prej SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

(Kapital in rezerve Din 17,500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v Kolo-
dvorski ulici)

Vseh vrst kovinskih naročil za bakreno kotlarstvo, kleparstvo,
vodovodne in klosetne naprave izvršuje točno in solidno
Prod. zadruga kleparjev, kotlarjev

v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 18.

Klavirje

pianine, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. —
Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasb.
instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. —
Alfonz Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15

Galošc. Dežni plašči.

TRGOVCI

Predno naročite gornje predmete za svojo trgovino
obrnite se na

**THE NORTH BRITISH RUBBER COMPANY
LIMITED, EDINBURGH,**

Največja angleška tovarna gumijskih izdelkov.

ZASTOPSTVO za SHS, ST. DESNICA.

Zagreb, Gunduličeva ulica 22. I.

Telefon 26 — 14

Brzjavlj.: Webs.

Zaloga klavirjev

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska,
Hözl, Schweighofer, Stiglitz itd. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

RED STAR LINE

Redna potniška vožnja

ANTWERPEN NEW-YORK

s slovitimi belgijskimi parobrodi.

„BELGENLAND“

najnovejši, največji in najhitrejši parobrod Red Star Linije.

Največja udobnost, najmodernejša ureditev v kabinah tudi v tretjem
razredu. — Izvršna hrana.

Vsa pojasnila dajo brezplačno zastopstva

RED STAR LINE:

BEOGRAD, Karadjordj. ul. 3 — **ZAGREB,** Trg I, br. 16 — **LJUBLJANA,**
Marija trg šte. 2 — **GRUŽ,** Obala — **BITOLJ,** Bankarska ulica 12

Iščem družabnikov

s kapitalom od 50.000—150.000 dinarjev v svrhu otvoritve vele-
trgovine v Ljubljani, ki bo jako dobičkanosna. Na razpolago islim
stanovanje in popolna garancija. — Eventuelno je jako ugodno
napredaj **novozgrajena stavba** pripravna za vsako
obrt, veletrgovino
ali tovarno. — Cenjene ponudbe na upravništvu »Slovenca« pod
»UGODNA PRILIKA« 4771.

KARLO JETZBACHER D. D.

Vlaška ul. 25. **ZAGREB** Telefon 4-90.

Nekaj časa sem zastopamo najbolje znano tovarno

**Automatische Guss-Stahlkugel Fabrik
vorm. Fr. Fischer**

ter dobavljamo vse vrste in velikosti

KROGLJICNA LEZIŠCA

postavljeno v skladišče Zagreb po brezkonkurenčnih cenah.

Zahtevajte ponudbe!

Kataloge pošiljamo interesentom zastonj!

Preselitev trgovine!

Naznanjamo uljudno, da smo preselili svojo trgovino z železnino od
Cankarjevega nabrežja šte. 1 v svojo lastno hišo v

Stritarjevo ulico šte. 7.

v prejšnji lokal A. Schuster kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljno naklonjenost, ter zagotovimo cenjenim
odjemalcem najboljšo postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino.

JEZIKI!

PT. občinstvu, zlasti trgovcem in obrt-
nikom, najuljudneje naznanjam, da sem
otvoril oblastveno odobreno pisarno za
PRESTAVLJENJE SPISOV IZ TUJIH
JEZIKOV v slovenščino in obratno. —
Jamčim za pravilnost prevajanja. HONO-
RAR ZMEREN. Vljudno se priporočam
za cenj. naročila. — Hinko PRIVSEK,
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 18,
I. nadst., poleg sodišča. 4715

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32.515.000.—

Podružnice:

Bled,
Cavtat,
Celje,
Dubrovnik,
Ercegnovi,
Jelsa,

Jesenice,
Korčula,
Kotor,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,

Metković,
Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Sibenik,
Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortland Street 32,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 30.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEJ.

Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.